

ק א נ א ד א.

אלגעמיינע ידיעות וועגען לאנד און עצות פאר די וואס
ווילען פאהרען אהין.

ארויסגעגעבן פון דער יודישער קאלאניזאציאנס געזעלשאפט.

68920

КАНАДА.

ОБЩІЯ СВѢДѢНІЯ И УКАЗАНІЯ

для желающихъ ѣхать въ эту страну.

ס"ט פמרבורג.

בוכדרוקעריי פאן יוסף לוריא עט קאמפ., גאראנטירט 48.

ה'תרס"ה.

לויט דעם לעצמען בעפעהל פון דער קאנאדישער רעגירע-
 רונג ווערען נישט אריינגעלאזען אין לאנד עמגרענטען, וואס האבען
 נישט צו ווייזען ביים אריינפאהר הונדערט רובל מוזמן געלד און
 א באהן-בולעט ביז דער סטאנציע, וואוהין זיי פאָהרען. עמיגרענט-
 טען, וואס האבען קרובים, וועלכע געהמען אויף זיך זארגען פאר
 זיי און איינארדנען זיי, ווערען אריינגעלאזען אפילו ווען זיי האבען
 נישט צו ווייזען קיין געלד. געוונדע און שטארקע ארבייטער, וואס
 ווילען זיך בעזעצען אין די מערב-פראווינצען און האבען באהן-
 בולעטען אהין, ווערען אין אנדערע פעלען אריינגעלאזען, אפילו
 ווען זיי האבען נישט גענוג געלד מיט זיך. אויך ווערען נישט אריי-
 געלאזען אין לאנד עמגרענטען, וואס ליידען אויף אַנשטעקענדע
 אָדער עקעלאפטיע קראנקהייטען, דערהויפט אויף פארחעס (פאזיאזיס,
 Favus) און די אויגען-קראנקהייט טראַכאָמאַ.

דאס לאנד.

אין צפון-זייט פון די פערזיינגטע שטאמען פון אמעריקא געפונט זיך די ענגלישע פראווינץ קאנאדא. דאס איז א גרויס לאנד, וואס פערנעהמט כמעט דעם גאנצען צפון-זייט פון צפון-אמעריקא און איז גרויס אנערד ווי גאנץ אייראפא. עס ציהט זיך אויף 5,500 וויאָרסט פון שטילען ים אין מערב ביזן אטלאנטישען ים אין מזרח, און בעשטעהט פון פאלגענדע פראווינצען: ניי-שאַטלאַנד, פרינץ עדואַרד'ס אינזל, ניי-ברויטשווייג, קוועבעק, אַנטאַריו, מאַנטאַפּאַ, די צפון-מערב'דיגע טעריטאָריעס און ברויטיש-קאלומביא.

דאס אויסזעהן פון דעם לאנד איז נישט אומעטום דאס זעלבע. פון דעם מזרח-ברעג, פון אטלאנטישען ים, ביז דער גוראן-אָזערע ציהט זיך אַנדרינגעס, פלאכעס לאנד, ערמערניג בעדעקט מיט נידריגע בערגלעך. אמאל איז די גאנצע געגענד געווען בעדעקט מיט וועלדער. איצט ווערט דארט אלץ מעהר פעלדער און לאַג-קעס, אָבער ס'איז נאך דארט געבליבען גענוג גרויסע וועלדער. אין צפון-זייט פון גוראן-אָזערע און דער אויבערשטער-אָזערע איז די געגענד אַגעבורגניגע, מיט א סך הוילע פעלזען.

אין מערב-זייט פון דער אויבערשטער אָזערע בעשטעהט דאס לאנד פון סטעפעס. דאס איז דער פרוכטבארסטער טייל פון קאנאדא, ער ציהט זיך ביז די סקאליסטע בערג, וואס פון זיי פערשפרויטען זיך בערג-צווייגען איבער גאנץ מערב-קאנאדא ביז צום שטילען ים.

דער קלימאט.

וועגען דעם קלימאט פון קאנאדא קען מען זאגן, אז בכלל איז ער א טרוקענער און א געזונדער. נאָר דו, וואָס ליידען אויף האַלד- אָדער האַרץ-קראַנקהייטען, דאַרפֿען אַהיין נישט פֿאַהרען. דו לופט איז דאָרט אַ טרוקענע, דערנעבן איז דאָרט ליכט אַרומגע- צוטראָגען גרויסע היצען און שטארקע קעלטען. אין פֿערשידענע טיילען פון לאַנד איז דו מעמפֿעראַטור אַ פֿערשידענע. אין דו פֿראַווינגען אַנטאָריאָ, קוועבֿעק און מאַנטאַבאַ איז דער זומער זעהר אַוואַרטיק און דער ווינטער אַ קאַלטער און שנעאיגער. דער ווינטער הויבט זיך אָן אין נאָוועמבער אָדער דעצעמבער און דויערט ביז מערץ אָדער אַפריל.

די בעפעלקערונג.

אין קאנאדא איז דערהויפּט בעזעצט מיט איינוואָהנער דער דרום-טייל פון לאַנד, דער צפון-טייל פון לאַנד איז כמעט אינגאנצן צען וויסט.

דו צאָהל איינוואָהנער אין קאנאדא איז בערך 6 מיליאָן מעהר ווי אַ העלפט פון דו 6 מיליאָן וואָהנען אין דו צוויי פֿראַ- ווינגען קוועבֿעק און אַנטאָריאָ. דאָרט געפינען זיך אויך דו גרעס- טע קאנאדאישע שטעט:

אין דער פֿראַווינג קוועבֿעק: מאַנטרעאַל (325,000 איינוואָהנער) קוועבֿעק (70,000 איינוואָהנער)

אין דער פֿראַווינג אַנטאָריאָ: טאָראָנטאָ (225,000 איינוואָהנער) אַטאָוואָ (60,000 איינוואָהנער)

האַמילטאָן (53,000 איינוואָהנער).

אין דו איברוינגע פֿראַווינגען זענען דו גרעסטע שטעט: ווינגפֿעג (פֿראַווי. מאַנטאַבאַ) מיט 70,000 איינוואָהנער און וואַ- קווער (פֿראַווי. בריטיש-קאָלומביאַ) מיט 26,000 איינוו. דו צאָהל יודען אין קאנאדא איז אַ קלוינע, פֿינף און צוואַנ-

ציג טוויזענד בערך. דאס רוב יודען געפונט זיך אין די פראַווינצען קיעבעק (אין דער שטאָדט מאָנטרעאַל און די אַרומיגע געגענט-דען — אַנ'ערע 10,000 מאַן), אַנטאַריאָ (אין דער שטאָדט מאָ-ראַנטאָ—העכער ווי 3,000 מאַן) און מאַנטאַבאַ (אין דער שטאָדט ווינפּעג — אַרום 3,000 מאַן). אַחוץ די אָנגערופענע שטעט, וואו יודען געפונען זיך אין אַ גרויסער צאָהל, וואָהנען קלוינע גרופעס יודען אין פּיעל אַנדערע שטעט, למשל, אין האַלפּאַקס (פראַווינץ שאַטלאַנד), סען-דזשאַן (פראַווינץ ברוינשווייג), אַטאַוואַ, האַמילטאָן און לאַנדאָן (אַלע דריי אין דער פראַווינץ אַנטאַריאָ), אין קיעבעק. אויף זעהר פּיעל סטאַנציעס פון דער גרויסער קאַנאַ-דישער אייזענבאַהן, וואָס געהט פון שטילען ים צום אַנטלאַנטישען קען מען געפונען צו איינע אָדער צו עטליכע יודישע פאַמיליעס. אין דער ווייטעסטער מערב-פראַווינץ, ברייטש-קאָלומבויא, וואָה-נען יודען אין דער שטאָדט וויקטאָריאַ. ווי האַבען דאָרט נאָך אין יאָהר 1862 אויסגעבויט פאַר זיך אַ שוהל. מוט יעדען יאָהר ווערט די צאָהל יודען אין קאַנאַדאַ אַלץ גרעסער.

האַנדעל און פאַבריקאַציע.

קאַנאַדאַ איז דערהויפּט אַ לאַנד פון ערד-אַרבייט. עס וואָק-סען אין איהר אַלערהאַנד תבואות: ווייץ, האַבער, אַרבעס, גערשטען, באָב, מאַאיס, קארטאָפּעל און אַנד. קאַנאַדאַ איז רייך מיט וואַלד און וואַסער, דערנעבן איז דאָרט ענטוויקעלט דער וואַלד-געשעפּט און פּוישערני. קויהלען און אַלערהאַנד מעטאַלען געפונען זיך אויף אין לאַנד. צוגלייך ענטוויקלען זיך דאָרט דער האַנדעל און די פאַבריקאַציע. אין דעם פרט צייכנען זיך אויס מעהר פאַר אַנ-דערע די מזרח-פראַווינצען. דערהויפּט זענען פערשפּרײט אין קאַנאַדאַ פּאָלגענדע אַרטען פאַבריקאַציע: מילנערני, זעג-מאָהלען (טארטעקס), די אויסאַרבייטונג פון שוויאָרג, גארבערני, גוס-פאַב-ריקען, צוקער-פאַבריקען און אַנדערע.

אמונה, שפראך און שולען.

דאס רוב איינוואהנער פון קאנאדא זענען פראטעסטאנטען, די פראווינץ קוועבעק איז די איינציגע, וואס איז בעזעצט דער-הויפט מיט קאטאליקען. די הויפט-שפראך אין קאנאדא איז די ענגלישע, רעדען און פערשטעהן ענגליש דארף יעדערער, וואס וויל זיך בעזעצען אין לאנד און בעקומען עפעס אמלאכה אדער אנ'ארבייט. דאס וואס עס ווערט ווייטער אין ביכעל געזאגט ווע-גען די ארבייטס-בעדונגונגען און דעם לויט פאר ארבייטער פון פערשודענע פאכען, מיונט מען דאס אלץ אזוינע ארבייטער, וואס פערשטעהען די ענגלישע שפראך. אין דער פראווינץ קוועבעק איז דאס רוב פון דער בעפעלקערונג פראנצויזען, דערנאך ווערט דארט מעהר פאר אלץ געברויכט די פראנצויזישע שפראך. אין די קאנאדישע שולען לערענט מען די קינדער אומזיסט, און עס עקזיסטירט א געזעץ, אז קינדער פון אנדערע שולען לערען שולען געשיקט ווערען אין די שולען.

מטבעות

אין קאנאדא ווערען געברויכט די זעלבע מטבעות, וואס אין די פעראייניגטע שטאמען פון אמעריקא. מען רעכענט דארט אויף דאלארען און סענטען. א דאלאר איז אויף רוסישע געלט אנ'ערך צוויי רובל (1 רובל 94 קאפ) און בעשטעהט פון 100 סענט (א סענט בערך 2 קאפ). אויף ענגליש שרייבט זיך אדא-לאר אזוי: \$

אין וועג וועט דעם עמיגרנט אויסקומען האבען צו טהון אויף מיט דיטשע און ענגלישע מטבעות. אין דיטשלאנד רע-כענט מען אויף מארקען. א דיטשער מארק איז אויף רוסישע געלט אנ'ערך 47—46 קאפ, און בעשטעהט פון 100 פפעניג. אין ענגלאנד רעכענט מען אויף פונטען שטערלינג, א פונט שטער-לינג איז אויף רוסישע געלט 9,50 רובל און בעשטעהט פון 20

שולונג (א שולונג בערך 50 קאפ'), א שולונג ווערט איינגעטוילט אויף 12 פענס (א פענס בערך 4 קאפ').

ווי אזוי פֿאָהרֿט מען אין קאנאדא.

אין קאנאדע קען מען פֿאָהרען אָדער דורך די רוסישע פֿאָרט-שטערט ליבוי און רוגא, אָדער איבער די דייטשע און עסמרייכישע גרעניצען.

פון ליבוי (אָדער רוגא) קאסט פאר אנ'עמוגראנט א שופס-קארטע קיין קוועבעק ⁽¹⁾ 70 רובל. די שופען געהען נישט פון ליבוי און רוגא דירעקט קיין קאנאדא, זיי דערגעהען נאָר ביז לאַנ-דאָן און דאָרט דארף מען זיך אַרובערזעצן אויף אנדערע שופען. א שופס-קארטע פון ליבוי קיין קאנאדא איבער אנטווערפען (בעל-גוען) קאסט 78 רובל.

מען קען אויך פֿאָהרען פון ליבוי מיט'ן פאראַהאָד ביז האַמ-בורג (עס דויערט 2 מעט-לעט און קאסט 20 רובל) און פון דאָרט פֿאָהרען ווייטער מיט א דייטשען שיף.

פון האַמבורג ביז האַליפאָקס קאסט א שופס-קארטע 150 מאַרק (ארום 75 רובל). פון אנטווערפען ביז קוועבעק (ווינטער ביז סען-דזשאַן) 130 מאַרק, פון ענגלאַנד — $51\frac{1}{2}$ פונט שטער-לינג. די פרייזען פון די שופס-קארטען זינט זיך געווען געווען, דעריבער דארף מען שטענדיג פאר'ן אייגענפֿאָהרען אָנפֿרעגען, ווי-פועל קאסט איצט א שופס-קארטע.

פאר קינדער ביז איין יאָהר צאָהלט מען 5 רובל. פאר קינדער פון 1 ביז 12 יאָהר געהמט מען א האַלבן פֿילעט. אויפ'ן שיף בעקומט יעדער פאסאַזשיר 3 מאָל א מאָג עסען,

⁽¹⁾ ווינטער איז דער ים ארום קוועבעק פערפֿאָהרען און די פאראַהאָ-דען שטעלען זיך אָב ביי האַליפאָקס אָדער סען-דזשאַן. פון דאָרט דארף מען פֿאָהרען קיין קוועבעק מיט'ן באַהן, און דעריבער קאסט ווינטער די נסיעה אַהין א ביסעל טייערער ווי זומער.

אנ'ארט אויף צו שלאפען און מעדוצונשע הילף, אויב ער ווערט קראנק. אויך בעקומט יעדער פאסאזשיר א בעט, א קאלדרע, א קישען, א טעלער, א קענדעל אויף טרונקען, א גאפעל און א מעסער.

אויף די שניפען פון דער „האמבורג—אמעריקא ליניע“, ווען עס פאָהרען מיט זיי א סך יודישע עמיגראנטען, גיט מען זיי די מעגליכקייט צו קאכען פאר זיך בשר עסען, און עס איז פאר-האן דערצו בשר געשנידן. אויך גיט מען זיי בשר'ע פלויש-און פיש-קאנסערווען, אויב זיי מעלדען פאר'ן אפפאָהרען, אז זיי ווילען האָבען אין וועג בשר עסען.

אויף די שניפען פון די אנדערע שניפס-געזעלשאפטען גיט מען די יודישע פאסאזשירען אויך בשר עסען, אָבער נאָר קאר-טאָפעל, אלערהאנד אויבס, קאנסערווען, פיש און דעסגל., און גיט קיין פלויש.

פון רוסלאַנד ביז קאנאדא דויערט דאָס פאָהרען ביז צוויי וואָכען.

די עמיגראנטען, וואָס פאָהרען אויף דייטשלאַנד דארפֿען אויף דער רוסיש-דייטשער גרעניץ דורכגען דורך די געוויסע „קאנטראָל-סטאנציעס“. דאָרט פֿיהרט מען זיי אין באָד, די זאכען און דעם באגאזש ווערען דעזינפֿעקצירט מען. מען נעהמט דער-פאר פון יעדען עמיגראנט (אויף פון קינדער) צו 2 מאַרק; פון די, וואָס פאָהרען אויף ענגלאַנד, נעהמט מען צו 4 מאַרק. עס ווערען בעפרייט פון דורכגען די קאנטראָל-סטאנציעס די עמי-גראנטען וואָס האָבען: (1) א פאָס, (2) א שניפס-קארטע פון דער געזעלשאפט „האמבורג-אמעריקא ליניע“, (3) א באהן-בילעט ביז האמבורג און (4) מוזמן-געלד צו 200 רובל פאר יעדען דער-וואקסענעם און צו 50 רובל פאר א קינד ביז 10 יאָהר.

ב א ג א ז ש .

מען דארף גיט נעהמען מיט זיך צופֿועל זאכען. דאָס פֿיה-

רען זיין, דערהויפט מוט די באהענען, און דאס אריבערפיהרען פון
 באהן צום שוף קאסט זעהר טייער און פערשאפט דעם עמיגראנט
 אסך מיה און חלאפאט. מען דארף נישט געהמען מוט זיך קיין
 זאכען, וואס פערנעהמען אסך ארט און אזוינע, וואס קענען זיך
 צוברעכען אויפ'ן וועג. ווי כלים צו דער מלאכה אדער צו ערד-
 ארבייט, ווארום פאר דאס געלד, וואס זיי קאסטען דא און וואס
 דאס אריבערפיהרען וועט אפקאסטען. קען מען זיי געוויס קויפען
 דארט אויפ'ן ארט און אפשר נאך ביליגער. אויך דארף מען נישט
 געהמען מוט זיך קיין מעכעל, ווי למשל: טישען, שטולען, בע-
 טען, וואס לויגען זיך נישט צונויף, בכלל זאכען וואס פערנעהמען
 אסך ארט. דעם באגאזש דארף מען איינשטעלען אין צוויי חלקים:
 בעזונדער דארף מען פערפאקען די זאכען, וואס מען וועט זיי
 דארפען האבען ערשט נאכ'ן אנקומען אויפ'ן ארט, און וויעדער
 בעזונדער די זאכען, וואס מען מוז זיי געברויכען אויפ'ן וועג. די
 זאכען, וואס אויפ'ן וועג דארף מען זיי נישט האבען, דארף מען
 גוט פערפאקען אין קאסטענס, טשעמאדאנעס אדער אויף אנאנ-
 דער אופן, אז קיין וואסער זאל נישט דורכגען און מען זאל עס
 קענען פערמאכען אויף א שלאס. די זאכען דארף מען גוט איינ-
 לויגען, כדי זיי זאלען זיך נישט ווארפען און נישט שאקלען בשעת'ן
 פאָהרען און זאלען איבער דעם נישט צובראכען ווערען. די קאס-
 טענס, טשעמאדאנעס א. ז. ו. דארף מען אָבער נישט פערנייען
 אדער פערבינדען מוט אסך שטריק, ווארום אין די טאמאזשנעס
 אויף די גרעניצען דארף מען זיי עפענען. אויף יעדער קאסטען,
 טשעמאדאן א. ז. ו. דארף מען מוט קלארע אותיות אַשרייבען
 מוט טונט אדער אייל-פארב דעם נאמען און די פאמיליע פון דעם
 עמיגראנט און די פארט-שטאדט וואוהין ער פאָהרט. דאס דארף
 זיין אנגעשריבען אויף דייטש אדער פראנצויזיש. מען קען דאס
 אלץ אנשרייבען אויף אויף בעזונדערע ליניענמענע צעטלען און
 צונויען אזא צעטעל צו יעדער קאסטען, טשעמאדאן א. ז. ו. ;
 ווען דער עמיגראנט וועט דאס נישט טהון, קען ער האבען גרויסע
 היזקות. אויב דער עמיגראנט פאָהרט מיט'ן באהן ביז דער

פארט-שטאדט, וואו ער דארף זיך זעצן אויף'ן שיף, לוינט איהם, אויב ער האט א סך באגאזש, אפריהער אוועקצושיקען דעם באגאזש „מאלאי סקאראסמיו“; מען דארף נאר אויסרעכענען, דער באגאזש זאל אויף געוויס אנקומען איידער דאס שיף וועט אָב-פאָהרען.

דעם באגאזש דארף מען שיקען אויף'ן נאָמען פון דער שיפס-געזעלשאפט, מוט וועלכער דער עמוגראנט פאָהרט.

אויב דער באגאזש פון עמוגראנט האט פערשפעטונגט און ער האט געמוזט אוועקפאָהרען אָהן איהם, דארף ער וועגען דעם באלד, ווי ער וועט קומען צו פאָהרען אויף'ן אָרט, מודיע זיין דעם אנגענט פון דער שיפס-געזעלשאפט, וואס ער איז מיט איהרען א שיף געקומען צו פאָהרען, און דארף זעהען אָבעהמען דעם באגאזש.

אויב דער עמוגראנט וועט עס אַבלויגען און וועט נישט זאָר-גען וועגען דעם באלד, קען דער באגאזש נאר אינגאנצען פער-פאלען ווערען.

באלד ווי דער עמוגראנט קומט צו פאָהרען, דארף ער זעהן ארומקוקען זיין באגאזש, וואס איז געגאנגען מיט'ן שיף. צו ער איז ריכטיג און גאנץ אנגעקומען, ווען עפעס איז פערפאלען אָדער צונישטעט געוואָרען, דארף ער וועגען דעם באלד מעלדען. דער עמוגראנט וואס פאָהרט פון ליבוי, מעג פיהרען מיט זיך אומוויסט 6 פוד באגאזש. וואס ער פיהרט מעהר, צאָהלט ער צו 1.75 רובל פאר א פוד; די קאסטענס, טשעמאָראנעס א. ז. וו, דארפען נישט האָבען יעדער פאק מעהר ווי $11\frac{1}{2}$ ארשין די לענג, 1 ארשין די הויך און 1 ארשין די ברויט.

די עמוגראנטען, וואס זעצן זיך אויף'ן שיף אין האַמבורג און פאָהרען מיט די שיפען פון דער „האַמבורג—אַמעריקא ליניע“, מעגען פיהרען מיט זיך אומוויסט 100 קילאָגראם באגאזש (6 פוד מיט 5 פונט); קינדער, וואס פאָהרען מיט א האַלבען בילעט, מעגען פיהרען אומוויסט 50 קילאָגראם באגאזש. וואס מעהר, ווערט געצאָהלט 25 מאַרק (ארום 12 רובל) פאר יעדע 100 קילאָ-

לאַגראַם, אויב דער באַגאזש ווערט פערפאלען, צאָהלט דו „האַמ-
בורג—אַמעריקא לוינע“ אַרויס נישט מעהר ווי 100 מאַרק 1).
אויף דו איינענבאָהנען אין פרייסען און עסטרייך גילטען
פאָלגענדע תקנות וועגען באַגאזש: א פאסאזשיר פון 3-טען קלאַס
מעג פיהרען אומזיסט 62 פונט באַגאזש, אין 4-טען קלאַס (אין
פרייסען) מעג א פאסאזשיר נעהמען באַגאזש נאָר מיט זיך אין
וואַגן און וויפועל א דערוואַקסענער מענטש קען אויפהויבען.
אויף דו איינענבאָהנען אין ענגלאַנד טאָר מען פיהרען באַ-
גאזש נישט מעהר ווי 112 ענגלישע פונט (126 רוישישע פונט;
א ענגלישער פונט איז גלייך $1\frac{1}{8}$ רום. פונט), אין קאנאדא דארף
דער באַגאזש פערנעהמען נישט מעהר ווי 10 קוביק-פוסט און וועגען
נישט מעהר ווי 150 ענגלישע פונט. וואָס מעהר, ווערט אין קא-
נאדא געצאָהלט 12% פון דעם פרייז פון באַהן-בילעט פאַר יעדע
100 ענגל. פונט.

וואָס דארף דער עמיגראַנט נעהמען מיט זיך.

קליינע הויז-גערעט, ווי מעסער, גאָפּעל און לעפּעל, געשור,
בעט-געוואנד, טישטיכער, ניו-מאַשינען, קליינע אינסטרומענטען
און דעסגל. קען דער עמיגראַנט נעהמען מיט זיך, ער דארף נאָר
נישט נעהמען קיין שווערע זאַכען. פון קליידער דארף יעדער עמי-
גראַנט נעהמען מיט זיך פאָלגענדעס:
מאַנסבילען (1) אויף צו טראָגען אין וועג: א לאַנגען ווא-
רעמען מאַנטעל, א גומען בגד, א פאַר שטיוועל, א וואָלענע קאָלדדע,

1) אויב דער עמיגראַנט וויל בעקומען דעם גאנצען ווערט פון זיין
באגאזש, ווען דער באגאזש וועט פערפאלען ווערען, דארף ער איהם סטרא-
כירען: ער דארף דעראַנגען א פאפיר, אין וועלכען עס ווערט אויסגעוועכענט
וואָס ער פיהרט מיט זיך און וואָס יעדע זאַך קאָסט און בעזונדער בעצאָהלען
פאַר די סטראכאָוקע.

א ווארומע הימלעל און א האלז-מיכעל, וועש, מיכלעך, האנדמיכער און גוטע לייווענטענע הויזען; (2) אויף צו טראגען קומענדיג אין קאנאדא: א צווייטע בנר, א צווייטע פאר שטיוועל און 3—4 פאר וועש.

פ ר ו י ען: (1) אויף צו טראגען אין וועג: איין ווארומע קלייד, א פאר קאמאשען, א ווארומען מאנטעל אדער א זשאקעט, א וואלענע קאלדרע און א האלז-מיכעל, א הוט, וואס וועט גוט אויפ'ן קאפ, וועש, מיכלעך, נעה-געציג און א לייווענטענעם זעקל; (2) אויף צו טראגען, קומענדיג צו פאָהרען אין קאנאדא: א צווייטע ווארומע קלייד, א צווייטע פאר קאמאשען, א באוועל-קלייד, מיכ-לעך, האנדמיכער און 3—4 פאר וועש.

ק ו נ ד ע ר: ווארומע קליידער, מאנטלען, שיף און 3—4 פאר וועש אין וועג און אויף צו טראגען שפעטער.

ד' אייגענבאהענע אין קאנאדא.

אומזיסטע בילעטען אויף צו פאָהרען מיט'ן באהן גיט מען גיט אין קאנאדא. עסענווארג אויפ'ן וועג דארף זיך דער עמיג-ראנט איינקויפען דארט, וואו ער וועט זיך אין באהן: קאנסערווען, טיג, א טשיינק, א בלעכעל געדריכטע מילך און דעסגל. בילעטען אויף צו פאָהרען אין קאנאדא מיט'ן באהן דארף מען קויפען אין אייראפא צוזאמען מיט דער שיפס-קארטע. מיר ברוינגען דא דו פרויען פון דו באהן-בילעטען, וואס ווי קאסטען ווען מען קויפט ווי אין אייראפא צוזאמען מיט דו שיפס-קארטען⁽¹⁾:

⁽¹⁾ ווען מען קויפט ווי אין קאנאדא, קאסט עס א סך טייערער. פאר קינדער, יונגער פאר 12 יאהר, צעהלט מען א העלפט, קינדער פאר 5 יאהר מעג מען פיהרען אימזיסט.

פון סען-דזשאן אָדער האַל־פּאַקס	פון מאַנטרעאַל	פון קוועבעק	פון קאַפ' רובל
קאַפ' רובל	קאַפ' רובל	קאַפ' רובל	
10.65	4.90	— —	בײַז קוועבעק
10.65	— —	4.85	מאַנטרעאַל
13.80	4.85	9.70	אַטאַוואַ
13.80	12.90	13.80	טאַראַנטאָ
13.80	13.80	13.80	האַמילטאָן
33.50	31.50	31.50	ווינפּעג
— —	37.50	37.50	קאַפּעל
— —	98.70	— —	וואַנקווער
— —	— —	98.70	וויקטאָריאַ

די פּרײַזען קענען זיך מוט דער צײַט אומבײַטען .

צו וועמען קען זיך דער עמיגראַנט ווענדען אין קאַנאַדאַ .

אין די שטעט, וואו די עמיגראַנטען קומען אָן : קוועבעק און מאַנטרעאַל (אין דער פּראָווינג קוועבעק), האַל־פּאַקס (נײַ-שאַטלאַנד) און סען-דזשאן (נײַ-ברוינשווייג) זענען פאַרהאן ספּע-ציעלע סמאַנציעס פאַר די, וואָס קענען נישט צאָהלען פאַר קײַן צומער . די עמיגראַנטען קענען דאָרט זיין אַ קורצע צײַט, נאָר פאַר דאָס עסען דאַרפֿען זיי צאָהלען .

יודישע עמיגראַנטען קענען זיך ווענדען נאָך עצות און ידיעות צו די יודישע פּעראַיינען און צדקה-חברות . די וויכטיג-סטע פון זיי זײַנען די פּאָלגענדע : אין האַל־פּאַקס — באַראָן הירש'ס צדקה-חברה („באַראָן דע הירש בענעוואַלענט אינסטיטוט-שאַן), אין מאַנטרעאַל — באַראָן הירש'ס צדקה-אנשטאַלט („באַראָן דע הירש אינסטיטוט“), אין טאַראַנטאָ — די יודישע צדקה-חברה (היבריו בענעוואַרענט סאַסײַעטי), אין וואַנקווער — די יודישע צדקה-חברה (היבריו בענעוואַלענט סאַסײַעטי), אין וויקטאָריאַ

(ברוטיש-קאלומביא) — דער יודישער פרויען-פערציין („היבריו לעדים אסאסואווישאן“).

אין דער שטאדט ווינאפעג (פראווינץ מאנשאטא) געפונט זיך א בעזונדער רעגירונגס-בעאמטער, א עמגראציאנס-קאמיסאר (קאמישאנער אף אימגראווישאן). ער גיט עצות און טיילט מיט די נויטגע ידיעות יעדערען, וואס וויל זיך בעזעצן אין מאנשאטא אדער אין די צפון-מערב'דיגע מערומאריעס. אין די דא-זיגע צוויי פראווינצען געפונען זיך אין פועל שטעט ספעציעלע עמגראציאנס-בעאמטער, געשטעלטע פון דער רעגירונג, און אויך אומזיסטע סטאנציעס פאר עמגראנטען, וואס קענען פאר קיין דירה נישט צעהלען. די עמגראנטען, וואס ווילען זיך בענוצען מיט די סטאנציעס, דארפען וועגען דעם פרוהער אנשרייבען אהין. פון די בעאמטער בעקומען די עמגראנטען אומזיסט ידיעות וועגען ערד און פערמעס, וואס פערקויפען זיך, וועגען דעם, וואו עס ווערען געפאדערט ארבייטער, ווי גרויס איז דער לוי, ווי דארף מען פאָהרען און וואס קאסט דאס פאָהרען.

אין די באהן-צוגען, וואס פאָהרען פון קויעבעק קיין מערב-זייט פון דער אויבערשטער אָוערע, געפונען זיך שטענדיג רעגירונגס-בעאמטער אום צו העלפען די עמגראנטען אין וועג און געבען זיי עצות.

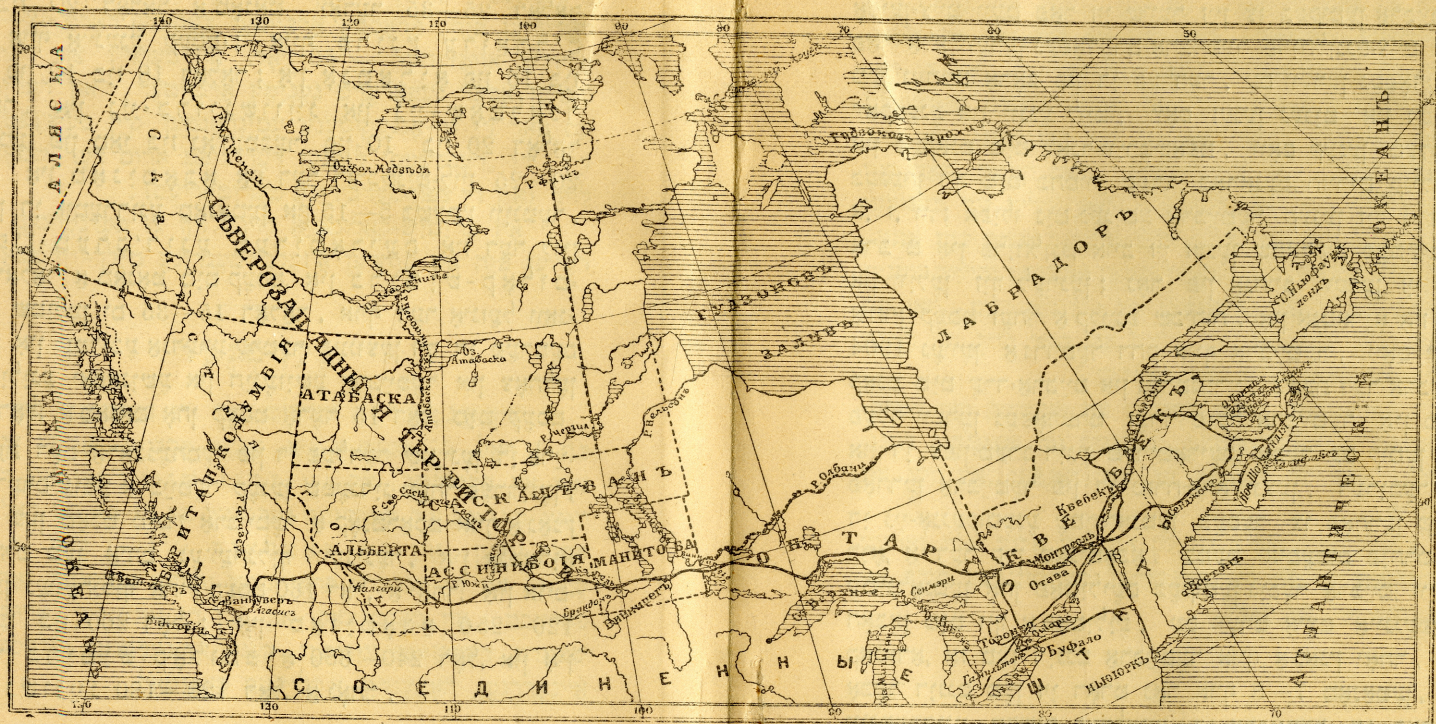
ווען א עמגראנט ווערט קראנק און קען אלליין נישט זארגען פאר זיך, בעקומט ער פון דער רעגירונג מעדיצינישע הילף און ווערט צוגענומען אין שפיטאל.

אין די ווייטערדיגע קאפיטלען ווערט אנגעוויזען, וואסערע קאמפאגאריעס ארבייטער קענען גיכער פאר אנדערע געפונען ארבייט און בעזעצן זיך אין קאנאדא.

ערד-ארבייטער.

פאר די, וואס פערנעהמען זיך מיט ערד-ארבייט, לוינט בע-
סער פאר אלץ, ווי זאלען קומען צו פאָהרען אין מאַנאט אפריל.
אַסייען-ציט וועט פאר ווי שויער זיין צו בעקומען ארבייט. מעהר
פאר אלץ ווערען געפאָדערט ארבייטער פרייהלונגס-ציט און בשעת
מען נעהמט אראָפּ פון די פעלדער, עס ווערען געפאָדערט דער-
וואקסענע און יונגע לייט, וואס זענען גענוט אין דער ארבייט
און בעקאנט מיט לאַנד-ווירטשאפט, וואס קענען מעלקען קיז, פיה
בעגעהן זיך מיט בהמות, פערד, באראנעס, חזירים, קוילענען פיה
א, ז, וו; אַפילו נוט-גענומען ארבייטער קענען זיך געפונען אַ-
ארבייט אין פרייהלונג, אויב ווי זענען שטארקע, פערהונגע מענשען
און ווילען זיך לערנען; נאָר פון אנהויב וועלען ווי בעקומען
אחוץ קעסט זעהר א קלוינע שכירות. אין אַנטארואַ איז אין יאָהר
1904 געווען אַ גרויסער דחק אויף ארבייטער, וואס זענען בע-
קאנט מיט ערד-ארבייט און גערטנערן. בשעת דער ארבייט אויף
פעלד ווערען געפאָדערט זעהר פועל ארבייטער אין מאַנאטאָבא
און די צפון-מערב'דיגע טעריטאָריעס, אָבער עס קומען אַהין צו-
פאָהרען ארבייטער פון די מזרח-פראַנצזען. דערנעבן איז פאר
די ניי-אַנגעקומענע עמיגראַנטען בעסער צו פאָהרען קיין אַנטא-
רואַ, איידער קיין מאַנאטאָבא. כמעט אומעטום פיהרט זיך, אז
עמיגראַנטען אַהן פאמיליעס בעקומען גיכער ארבייט, ווי די וואס
האַבען מיט זיך א פאמיליע. עס ווערט אַיצט איינגעפיהרט אין
קאנאדא, אז מען דינגט ארבייטער אויף אַגאַנץ יאָהר, דאָס רוב
אָבער דינגט מען ווי דאָרט נאָר אויף 8—7 מאַנאטען. אויף די
ווינטערדיגע חדשים פערלאָזען די ארבייטער די פערמעס און
געהען זיך זוכען אנדערע פערדינסטען: אין אַנטארואַ און די
מזרח-פראַנצזען ארבייטען ווי אויף די פאבריקען, אין די גרובען,
זענען בעלי-עגלות; אין מאַנאטאָבא און די צפון-מערב'דיגע טערי-
טאָריעס אַרדנען זיך אנדערע איין אויף אייגענע שטוקער ערד,
וואס די רעגירונג גיט דאָרט אומזיסט; אין ברויטש-קאָלומביא

五十六

פערנעהמען זיין זוף מוט פישער, ארבייטען אין די גרובען און אלס בעלי-עגלות.

אין דורכשניט פערדונט אנארבייטער אין פערלויף פון די 7—8 מאנאטען, אחוץ קעסט: אין דער פראווינץ קיועבעק פון 10 ביז 20 דאלאר א מאנאט (אדער 25—35 דאלאר א מאנאט אויף אייגענע קעסט); אויף פרינץ עדוארד'ס אינזעל פון 10 ביז 18 דאלאר; אין אנטאריוא פון 16 ביז 25 דאלאר. אין ניי-ברוינסווייג און ניי-שאטלאנד פערדונט מען פון מאי ביז נאייעמבער פון 10 ביז 20 דאלאר א מאנאט. אין מאנסימאבא איז דער דורכשניט-לויף 20—25 דאלאר אין די זימערדיגע מאנאטען און 15—5 בשעת'ן ווינטער. אין די צפון-מערב'דיגע טעריטאריעס איז דער לויף 20—25 דאלאר א מאנאט מוט קעסט, אין בריטיש-קאלומביא ביז 15—35 דאלאר. אויף דער אינזעל וואנ-קווער און אין עטלוכע אנדערע ערטער בענוצען זוף די פערמעס מוט די בולגע יאפאנישע און חנגעזישע ארבייטער און צאהלען ארום 25 דאל. א מאנאט און קעסט אדער 15 דאל. מוט קעסט, בשעת דעם אראפנעהמען פון די פערדער שטייגען די פריי-זען, בעזונדערס גוטע ארבייטער קענען שטענדיג מעהר פערדינען. ווען מען מאכט מיט'ן ארבייטער א קאנטראקט אויף א גאנץ יאהר, צאהלט מען איהם געוועהנליך וועגנער. אין אנטאריוא צאהלט מען געוועהנליך אחוץ קעסט 160 דאל. א יאהר, אין אויס-נאהם-פעלען ביז 200 דאל.; אין מאנסימאבא 250—120 דאלאר, אין בריטיש-קאלומביא 350—240 דאל. און אין ניי-ברוינסווייג 180—120 דאל. א יאהר.

פאסמוחעס.

גוטע פאסמוחעס בעקומען אין מאנסימאבא און אין די צפון-מערב'דיגע טעריטאריעס פון 20 ביז 25 דאלאר א מאנאט מוט

קעסט, אויב מען דינגט ווי אויף איינער. פאסטוועס ווערען אבער געפאדערט ווער וועניג. די וואס פערנעהמען זיך מיט שערען שעפסען בעקומען 7 סענט פאר א שעפס.

אין די צפון-מערב'דיגע טעריטאריעס זענען פארהאן די "רענטשעס", אזוינע הויפען. וואס פערנעהמען זיך ספעציעל מיט האדעווען פיה. פראסטע ארבייטער בעקומען דארט 25—20 דאל. א חודש, אויפועהער — 35 דאל. און מעהר. צו דער ארבייט ווערען אבער געפאדערט גענומע ארבייטער, און דעריבער קען עס פאר די ניי-אנגעקומענע עמיגרענטען קיין בעשעפט: גונג ניט זיין. די "רענטשעס" לעגען דערהויפט ארום דער שטאדט מעק-לוד (אין די צפון-מערב'דיגע טעריטאריעס).

אין בריטיש-קאלומביא לוינט זיך צו פערנעהמען מיט האדעווען פיה און פיהרען א זעלבשטענדיגע מילך-ווירטשאפט.

ג ע ר ט נ ע ר .

אין אנטאריוא צאהלט מען די גערטנער פון 1 דאלאר ביז 1 דאל. 75 סענט א טאג, אבער ארבייט פאר ווי איז פארהאן נאך אין פרייהלינג. אין ניי-ברוינסווייג און אין דער פרא-ווינץ קוועבעק פערדינען גערטנער פון 12 ביז 20 דאל. א חודש אחוץ עסען, אין ניי-שאטלאנד 1¹/₄—1 דאל. א טאג מיט עסען. אין די אנדערע פראווינצען ווערען גערטנער גאר ניט גע-פאדערט. אין מאנטרעאל און אין די געגענדען ארום אנדערע שטעט, דערהויפט ווינפעיג, קענען זיך גערטנער זעלבסטשטענדיג איינארדנען, האבענדיג א קלוינעם קאפוטאל.

בעלי-מלאכות און פאבריקס-ארבייטער.

פאר בעלי-מלאכות איז אויך דאס בעסטע קומען צופאה-רען אין קאנאדא אין פרייהלינג. אומעטום ווערען שטענדיג מעהר

פאר אלץ געפאדערט טשעסליארעס. אין יאָהר 1904 האָבען אַהן שוורגקייטען געפונען אַרבייט פאר זיך אלערהאנד געלערנטע בעלי-מלאכות, ווי סטאליארעס, מוליאַרעס, האַלץ-זעגער, באַנדא-רעס און אנדערע, איצט אָבער איז אומעטום פארהאן גענוג בעלי-מלאכות, און נייע דארפן אַהן מעהר נישט קומען, דערהויפּט ווי-טער-צייט. אין די דערפער וואַלטען געקענט פערדינען צום לעבען שמודען און טשעסליארעס, וואָס האָבען אַ קלוינעם קאפּוטאל און קענען זיך פערנעהמען מיט וויער מלאכה און צוגלייך אַרבייט-טען אויף אַ קלוינער פערמע. מען דארף אָבער דערצו קומען צו-פאָהרען זומער אָדער אין פרייהלינג.

די פאבריקאציע איז דערהויפּט ענטוויקעלט אין די פרא-ווינצען קוועבעק און אַנטאַריאָ, אין די געגענדען ביים ים געפון-נען זיך אויך גרויסע פאבריקען. אין מאַנטאַבאַ איז פארהאן זעהר וועניג פאבריקען. געוועהנליך בעקומט אַנאַרבייטער מיט ווין עסען: אין די מזרח-פראַווינצען פון $1\frac{1}{2}$ ביז $2\frac{1}{2}$ דאָלאַר, אין מאַנטאַבאַ פון 2 ביז 3 דאָל., אין די צפון-מערב'דיגע טע-ריטאָריעס פון 2 ביז 5 דאָל. (ס'ווענט זיך ווי ווייט די פאבריק איז פון דער באַהן) און אין בריטיש-קאָלומביאַ פון 3 ביז 4 דאָל. אַ טאָג.

מוליאַרעס בעקומען אומעטום אויף 1— $1\frac{1}{2}$ דאָל. אַ טאָג מעהר, אָבער ווינטער-צייט זענען פארהאן וואָכען, ווען ווי קענען נישט אַרבייטען איבער די פרעסט, אין וויקטאָריאַ (בריטיש-קאָלומביאַ) בעקומען איצט מוליאַרעס $4\frac{1}{2}$ דאָל. אַ טאָג (8 שעה אַרבייט), די וואָס אַרבייטען אין דער בליי-פאבריקאציע, בעקומען 4 דאָל. אַ טאָג, און טשעסליארעס 40 סענט אַ שעה. אין ווינטיפעג בעקומען מוליאַרעס 45 סענט אַ שעה (אַרבייט איז פארהאן 7—8 מאָנאַטען אין יאָהר). אין וואַנקוויער בעקומען טשעסליארעס 40—45 סענט אַ שעה, אַרבייטער אין בליי-פאבריקען 50 סענט אַ שעה, די און יענע אַרבייטען צו 8 שעה אין טאָג. אין טאָראַנטאָ (אַנטאַ-ריאַ) בעקומען טשעסליארעס 30—35 סענט, אין האַלופאַקס (ניי-שאַטלאַנד) 22—25 סענט אַ שעה, אין ראַסלאַנד (בריטיש-קאָלומ-ביאַ)

בוא $3\frac{1}{2}$ דאל. א טאג. אין אַמאָיא (אַנטארואַ) און אין מאָנט-
רעאַל (קוועבעק) בעקומען מוליאָרעס 40 סענט אַ שעה, אין האַ-
מילטאָן 45 סענט (9 שעה אין טאָג אַרבייטען), אין מאָראַנטאָ
45 סענט (8 שעה אין טאָג אַרבייטען). זעצער בעקומען אין
ברומיש-קאלומבואַ 17—22 דאלאַר אַ וואָך (45—54 שעה), אין
מאָנטאָבאַ 16—18 דאל. אַ וואָך (54 שעה), אין ניו-ברונישוויג,
האַלפּאַקס (ניי-שאַטלאַנד) און אין קוועבעק — 10 דאל. אַ וואָך
(54 שעה).

די לעצטע צייט איז אין קאַנאַדאַ בכלל געשטויגען דער
לויף, דערהויפּט ביי די אַרבייטער, וואָס האָבען צו טהון בײַם
בױען, אין גוס-פאַבריקען, אויף די אייזענבאַהנען, און אויף פאַר-
פּראָסטע אַרבייטער, נאָר צוגלייך איז דאָס לעבען אויף טײַערער
געוואָרען.

נױ אַל-ד-ג-ע-ש-ע-פּ-ט.

פאַר נױט גענומען אַרבייטער איז זעהר שווער בעקומען אַר-
בױט אין וואַלד-געשעפט. גענומען אַרבייטער דאַנעגען איז אין
אַנטאַרואַ און די מורח-פּראָווינצען די לעצטע צייט געווען זעהר
וועניג. האַלץ-זעגער האָבען דאָ זעהר גוט פּערדרינגט. אין די
מורח-פּראָווינצען צאָהלט מען פאַר האַקען האַלץ 22—20 דאל.
אַ מאָנאַט, פאַר אַראַבפּיהרען (די פּלומיקעס) בױ 30 דאל. אַ
חודש, אַלץ מיט קעסט. אין ברומיש-קאלומבואַ צאָהלט מען פאַר
האַלץ-האַקען פון 35 דאל. אַ מאָנאַט מיט קעסט, אין מאָנטאָבאַ
פון 26 בױ 35 דאל. אויף די זעג-מילען פון ברומיש-קאלומבואַ
בעקומען די האַלץ-זעגער 5— $2\frac{1}{2}$ דאל. אַ טאָג (אָהן עסען), אין
אַנדערע פּראָווינצען 4— $1\frac{1}{2}$ דאל. אויף די זעג-מילען אַרבייט
מען געוועהנליך 11—10 שעה אַ טאָג, אין די וועלדער — פון
אין דער פּרווה בױ פאַרנאכט, מיט וואַלד-געשעפט פּערנעהמט
מען זיך ווינטער-צייט און דערהויפּט אין די מורח-פּראָווינצען און
אין ברומיש-קאלומבואַ; אין די צפון-מערב-דינגע טעריטאָריעס
איז פאַרהאן וועניג וואַלד צום האַקען.

אַרבייטער אין די גרובען.

אין די גאלד-גרובען אין ניו-שאַטלאַנד פערדונגען די ארבייטער $2\frac{1}{4}$ דאל. א מאָג אין דורכשניט. מען ארבייט דאָרט אין פערלויף פון גאנצען יאָהר. גאלד-גרובען געפונען זיך אויף אין מערב-מיזל פון אַנטאַריאָ, נאָר דאָרט פאָדערען זיך וועגנען ארבייטער. די לעצטע צייט האָט זיך ענטוויקעלט די ארבייט אין די גרובען אין ברויטש-קאלומביאַ; די דאָרטונגע גרובען ליעגען אלע ארום ראַסלאַנד, נאָר גוטע און געוונדע ארבייטער קענען דאָרט געפונען ארבייט בשעת דעם ארבייטס-סעזאָן. די לעצטע צייט האָט מען געפונען גאלד-גרובען אין דער ווייטער געגענד יוקאָן (אין די צפון-מערב'דיגע טעריטאָריעס) ביים טיף קלאַנדיק און אין אנדערע ערטער.

קויהלען-גרובען זענען פארהאן אין פערשידענע פראַווינצן, צען, די גרעסטע געפונען זיך אין ניו-שאַטלאַנד און ברויטש-קאָלומביאַ, אָבער ארבייטער ווערען דאָרט איצט נישט געפאָדערט.

פראַסטע אַרבייטער.

פאר פראַסטע ארבייט און ערד-גראַבען צאהלט מען אין די מזרח-פראַווינצען, אין מאַנטאַבאַ און די צפון-מערב'דיגע טעריטאָריעס פון 1 דאלאַר ביז 1 דאל. 75 סענט א מאָג אַהן עסען, אין ברויטש-קאלומביאַ $2\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ דאל., אויף די שניי-וואַרשטא-טען אין וואַנקווייַער (ברויטש-קאלומביאַ) בעקומען די ארבייטער 20 סענט א שעה, אין מאַנטרעאַל 2— $1\frac{1}{4}$ דאל. א מאָג. טרעגער, וואָס פערנעהמען זיך מיט לאַדעווען, בעקומען אין האַלפּאַקס 20 סענט א שעה ביי מאָג און 25 ביי דער נאכט, אין מאַנטרעאַל—25 סענט ביי מאָג און 30 ביי דער נאכט, אין וואַנקווייַער (ברויטש-קאלומביאַ) 40 סענט א שעה ביי מאָג און 50 ביי דער נאכט. ארבייטער, דערהויפּט אויף צו גראַבען ערד, ווערען אין אַגרויסער צאהל געפאָדערט אומעטום נאָר פרייהלינג און זומער-צייט, ווען

עס איז פארהאן פועל ארבייט ביים בויען די אייגענבאהען, פער-
ריכטען די וועגען און דעסגל.

פֿי ש ע ר י י .

אין ניי-ברוינשווייג, ניי-שאטלאנד און קויעבעק פערנעהמען
זיך טויזענדער ארבייטער מיט פישעריי. דער סעזאן דערפון דוי-
ערט געוועהנליך פון אפריל ביז נאוועמבער, די איברוגע מאנא-
טען מוז מען זיך זוכען אנדערע בעשעפטונגען. די פישער
אדער זיי פישען אויף אייגענע לאדקעס, אדער זיי בעקומען אלץ
וואס זיי האבען נויטיג פון דעם בעל-הבית, און ער גיט זיי א חלק
פון פערדינסט; אין דורכשניט פערדינען זיי דערביי פון 150 ביז
250 דאל. פאר א סעזאן. פאר פישען די אמארען (אזא מין פיש)
צאהלט מען שכירות ארום 8 דאל. א וואך. אין בריטיש-קאלומ-
ביא פערנעהמט מען זיך אויך מיט פישעריי, אבער דארט זענען
די ארבייטער דערהויפט חינוענער אדער אינדיאנער. וויסע זענען
דארט פארהאן זעהר וועניג און אין פערלויף פון די 5—6 מא-
נאטען סעזאן-צייט פערדינען זיי פון 40 ביז 100 דאל. א מאנאט
אחוץ עסען.

אנדערע בעלי-מלאכות און ארבייטער.

קציבים, בעקערס און פארקמאכערס פערדינען אין דורכ-
שניט 2—1 $\frac{1}{4}$ דאל. א טאג, פרוקאזמישקעס אין מאנאפאקטור-און
קאלאניאל-קראמען פון 8 ביז 12 דאל. א וואך. זיי ווערען וועניג
געפאדערט.

בעל-עגלות און פוהרמאנעס בעקומען אין דורכשניט 10—15
דאל. א מאנאט מיט עסען. זיי קענען געפונען ארבייט אין די
גרויסע שטעט, ווי אמאיוא, מאנטרעאל און דעסגל.

וועשערונס (פראטשקעס) בעקומען אין מאַנטרעאַל פון 75 סענט ביז 1 דאָל. אַ מאָג אַהן עסען.

שניידערקעס און מאָדיסטקעס ווערען געפאָדערט נאָר אין אייניגע געגענדען, דערנאָך דארפֿען זיי נישט פֿאַהרען קיין קאנא-דא, נישט האָבענדוג זוף פֿריהער אָנגעפֿרעגט צו עס וועט זיין פֿאַר זיי אַרבייט, סײַדען זיי פֿאַהרען צו קרובֿים. אין מאַנטרעאַל איז שוין פֿאַרהאן אזוי פֿועל שניידערקעס, אז אַרבייט איז פֿאַר זיי זעהר שווער צו געפֿונען. אין אָנטאַריאָ פֿערדינען זיי אין דורכשניט 4 דאָלאַר אַ וואָך; אין סען-דזשאַן (ניי-ברוינסוויק) צאָהלט מען $1\frac{1}{4}$ דאָל. אַ מאָג פֿאַר נייען מענסקע קלוידער און פון $2\frac{1}{2}$ ביז 7 דאָל. פֿאַר אַ פֿרויען-קלויד; אין ווינפֿעג (מאָנטאַבאַ) צאָהלט מען 1— $1\frac{1}{2}$ דאָל. אַ מאָג, אין קאַלגאַרי (צפֿון-מערבֿ'דיגע טעריטאָריעס) 20 דאָל. אַ מאָנאַט אַחוץ עסען, אין מאַנטרעאַל — פון 75 סענט ביז 1 דאָל. אַ מאָג, אין וואַנקווער (ברויט-ש-קאַלומבואַ) פֿערדינען מאָדיסטקעס אַחוץ עסען $1\frac{1}{2}$ —1 דאָל. אַ מאָג.

די אלע פֿרייען פֿאַר אַרבייט, וואָס זענען דאָ אָנגעוויזען, גיבען מעהר נישט ווי אַ בעגריף וועגען דעם, וואָס מען קען פֿער-דינען אין קאַנאַדאַ. די פֿרייען זענען נישט קיין שטענדיגע, זיי בײַטען זוף אָפֿט.

ווער דארף נישט פֿאַהרען אין קאַנאַדאַ.

מעהר פֿאַר אלץ ווערען אין קאַנאַדאַ געפֿאָדערט פֿערמערס. אַרבייטער אין דער לאַנד-ווירטשאַפֿט און הויז-בעדינטע, גוטע בעלי-מלאכות, וואָס זענען גענוט אין וויער פֿאַך, קענען שטענדיג פֿערדינען, פֿונדעסטוועגען דארפֿען זיי פֿאַהרען נאָר ווען זיי האָבען בעקאָנטע אין לאַנד אָדער ווען זיי האָבען בעקומען גענויע ידיעות, אז זיי וועלען האָבען אַרבייט.

פֿריקאָזטשקעס, קרעמער, סקלאַדניקעס, פֿרויען, וואָס ווילען נישט זיין דינסטען (ווי למשל גובערנאַנטקעס, די וואָס אַרבייטען

אויף שרײַב-מאשױנען אָדער אויף'ן מעלעפּאָן, קרעמערקעס, ניאַנעס
און דעסגל.), ווי אויף פּערזאָנען, וואָס האָבען נישט קיין פּאָך אין
האַנד און זענען נישט פּעהיג צו פּראָסטע אַרבייט, דארפֿען קיין
קאָנאָדא נישט פּאָהרען סײַדען ווי האָבען געלד-מיטלען אָדער עס
וואַרט אויף ווי אַ שטעלע.

זעלבשטענדיגע ווירטשאַפּט.

עמיגראַנטען, וואָס האָבען אַ קלײַנעס קאָפּוטאַל, קענען ווע-
רען זעלבשטענדיגע פּערמערס, אומעמוס קען מען פאַר נישט קיין
סוף געלד קויפֿען איינגעאַרדענטע פּערמעס מיט דער גאַנצער
בעל-הבית'ישקײַט, דערהויפּט איז פּרוכטבאַר דאָס לאַנד אין מאַ-
ניטאַבא, וואו דער טשערנאַוואַס לעגט אויף 3 און מעהר פּוס די
טױפּע, וואסער פּעהלט ערגעץ נישט, די וואָס ווױסען ווי צו פּוהרען
מילך-ווירטשאַפּט און זענען גרױט אַלױן זוף צו פּערנעהמען דער-
מיט, קענען האָבען דערפּון אַ שענעס פּערדינסט, ווער עס וויל
אין קאָנאָדא ווערען אַ זעלבשטענדיגער ערד-אַרבייטער דארף
האַבען אַחוץ געלד אויף צו קויפֿען ערד נאָך צו 12—10 רובל
אויף אַ אַקער ערד (אַ ענגלישער אַקער איז 0,37 דעסיאַטין, דאָס
הױסט, הונדערט אַקער זענען גלײַך 37 דעסיאַטין), כדי צו ווע-
רען אַ זעלבשטענדיגער פּערמער דארף מען האָבען נישט וועניגער
ווי 2,000 רובל, איידער מען נעהמט זוף פּוהרען אַ ווירטשאַפּט
פאַר זוף, דארף מען נישט בעקאַנט ווערען מיט די אופנים פון
ערד-אַרבייט אין קאָנאָדא, מען דארף דערצו זיין אַנ'אַרבייטער אַ
יאָהר—צוויי בײַ אַ פּערמער אָדער בײַ אַ קאַלאָניסט, ערשט נאָכ-
דעם, ווי מען האָט אַ יאָהר—צוויי געאַרבייט אַלס געדונגענער
אַרבייטער און מען איז בעקאַנט געװאָרען מיט די אופנים פון
לאַנד-ווירטשאַפּט אין לאַנד, מיט דעם דאָרטװײַגן לעבען און מיט
דער שפּראַך, קען מען אָנהױבען צו טראַכטען ווענען ווערען אַ
בעל-הבית פאַר זוף, די, וואָס האָבען גענוג געלד, לוינט בעסער

קויפֿען אַנ'איינגעאָרדענטע פֿערמע, איידער נעהמען אלױן בעאַר-
בײַטען אױלד שטױקעל ערד, װאָס דאָס קאָסט אַ סך געלד און
מױה.

סױחרים מױט קאפּוטאַל קענען זױך פֿערנעהמען מױט װאָלד-
געשעפט, דער צענטער פון דעם װאָלד-האַנדעל איז אַטאַיא.

דאָס ערד קױפֿען.

דױ קאַנאַדישע רעגירונג גיט אױף געװיסע בעדונגונגען
פֿמעט אומעטום אומזוסט ערד. בעסער פֿאַר אַלץ איז נעהמען
שטױקער ערד אין דױ פֿראַױנצען מאַניטאַבאַ און דױ צפּון-מערבֿ-
דוגע טערױטאַרעס. אין דױ אַנדערע פֿראַױנצען איז דױ ערד,
װאָס װערט אומזוסט געגעבען, בעדעקט מױט װעלדער, און אױס-
האַקען דױ בױמער און רױן מאַכען דױ פֿעלדער קאָסט זעהר פֿיעל
מױה.

אין דױ פֿראַױנצען מאַניטאַבאַ און דױ צפּון-מערבֿ-דוגע טע-
רױטאַרעס גיט דױ רעגירונג יעדער דערוואַקסענעם מאַנספֿיל
(עלטער פֿאַר 18 יאָהר) אַ שטויק ערד פֿון 160 אַקער, לױט דױ
פֿאַלגענדע בעדונגונגען: פֿאַר'ן אַבשרײַבען דױ ערד צאָהלט מען
אײן סך-הפֿל אַרום 19 רובל, אַבער דאָקומענטען אױף דאָס שטויק
ערד קען דער קאַלאָניסט בעקומען נאָר װען ער װערט ענגלשער
אונטערטאן⁽¹⁾. נישט שפעטער װי אַ האַלאַפֿ יאָהר נאָך דעם װי דױ
ערד איז אַבגעשרײַבען געװאָרען אױף'ן עמיגראַנט, דאַרף ער זױך
בעזעצען אױף זײַן שטויק לאַנד און בעאַרבוטען אַ געװיסען חלק
פֿון אױהם. אין פֿערלױף פֿון דריי יאָהר איז ער, װײַטער, מחױבֿ

⁽¹⁾ װערען ענגלישער בירגער אין קאַנאַדאַ, „נאַטוראַליזירען“ זױך, װי
מען רופֿט דאָס אָן, קען יעדער עמיגראַנט, װען ער זיצט שװין אין קאַנאַדאַ
ניט װעניגער װי דריי יאָהר. די יודישע עמיגראַנטען גיבען מיר אַנ'עצה נאָ-
טוראַליזירען זױך, װאָרום דעמאָלט בעקומען זױ אַלע פֿאַליטישע רעכט, גלײַך
װי אַלע ענגלישע בירגער אין קאַנאַדאַ.

צו פערבריינגען אויף זיין פערמע נישט וועגנער ווי 6 מאנאטען
אין יאהר; אין פערלויף פון די 3 יאהר דארף ער אדער בעאר-
בויטען דעם גרעסטען חלק פון זיין לאנד אדער האבען נישט ווע-
גנער ווי 20 שטיק אייגענע פיה און אויסבויען פאר ווי שטאלען
אויף ווינטער.

מען דארף וויסען, אז אזוינע פרייע שטיקער ערד, וואס ווע-
רען אומזוסט געגעבען, ליעגען אפטמאל ווייט פון דער אייגענ-
באהן און פון מענשליכע ישובים. ווער עס וויל זיך נישט בעזעצען
ווייט פון מענשען, מוז דערוועג קויפען אדער געהמען אין ארענ-
דע איינגעארדענטע פערמעס. פאר א אקער ווילד ערד צאהלט
מען אין מאנטאבא פון 3 ביז 6 דאלאר, אין מערב-קאנט פון 3
ביז 4 דאל. בעארבויטע ערד קאסט פון 5 ביז 25 דאל. א אקער
און נאך טייערער. מען איז זיך נוהג אויסצאהלען פאר די גע-
קויפטע ערד ראטעס-ווייז. ערד ארום שטעדט, וואס טויג אויף
גערטנעריי, קאסט פון 10 ביז 25 דאלאר א אקער און נאך טי-
יערער.

אין בריטיש-קאלומביא ווערען שטיקער ערד אבגעגעבען
אומזוסט אויף דויעלבע תנאים, וואס אין מאנטאבא, דארט איז
אבער דאס לאנד געבריינגט און בעדעקט מיט וועלדער. מען מוז
דארט צוערשט ארויסגעהמען די קארטשעס פון די בוימען, און
דאס קאסט פון 6 ביז 12 דאל. אויף א אקער. דער סארט ערד
ווערט פערקויפט פאר $2\frac{1}{2}$ דאל. א אקער און טייערער.

אויף אין דער פראנצויזיש אנטאריא און די אנדערע פראנצויזיש-
זען אין מזרח-טיוול פון לאנד ווערען געגעבען אומזוסט נאר
שטיקער ערד בעדעקט מיט וואלד. דא גיט מען א פאטער מיט
קינדער 200 אקער ערד (ערטער-ווייז נאר 160 אקער), א דער-
וואקסענעם מאנסביל, עלטער פאר 18 יאהר, אדער א מאן און
ווייב אהן קינדער 100 (ערטער-ווייז 120) אקער, אויף פאלגענדע
תנאים: אין פערלויף פון די ערשטע 5 יאהר דארף מען אבריי-
נגען פון וואלד און פערזויגען נישט וועגנער ווי צו 15 אקער
פון יעדער שטיק ערד, יעדעס יאהר דארף דערבוי פערזויגט ווע-

רען נישט וועגנוגער ווי צו 2 אקער; דער קאלאניסט דארף זיך אויסבויען א שטוב נישט קלענער ווי 16 פוס אויף 20 (דאס קאסט פון 75 ביז 100 רובל) און נישט וועגנוגער ווי 6 מאנאטען אין יאהר דארף ער פערבריינגען אויף'ן לאנד ביי זיך אין פערמע. אין בעזונדערע אויסנאם פאלען קען דער קאלאניסט בע-
פרייט ווערען פון ערפולען די דאזיגע בעדינגונגען.

אחוץ דאס אומזיסטע שטיק ערד קען יעדער קאלאניסט בעקומען פון דער רעגירונג נאך 100 אקער צום מוזמן-פרייט 50 סענט (1 רובל) פאר א אקער.

ווי אין די אנדערע פראווינצען לועגען די אומזיסטע שטי-
קער ערד אויף אין אנטאריא ווייט פון מענשליכע ישובים, אג-
איינגעארדענטע פערמע מיט 100 אקער און מעהר ערד קאסט
פון 40 ביז 200 רובל א אקער (דאס הייסט פון 100 ביז 500
רובל אדעסיאטין).

אין דער פראווינץ קוועבעק קאסט ווילדע ערד פון 2 ביז
5 דאל. א אקער. בעארבייטע ערד קאסט 30—20 דאל. א אקער
צוזאמען מיט די בנינים, פאר 100—50 דאל. איאהר קען מען
נעהמען א פערמע אין ארענדע. ווילדע ערד קען מען קויפען פון
דער רעגירונג פאר 50 קאפ' — 1,20 רובל א אקער, מיט דעם
תנאי צו קארטשעווען די בויער, בעארבייטען די ערד און וואוי-
נען אויף'ן לאנד, דאס געלד ווערט בעצאהלט אין 4 יאהר ארום
נאכ'ן קויפען. אומזיסטע שטיקער ערד בעדעקט מיט וואלד (100
אקער) ווערען געגעבען יעדער דערוואקסענעם (עלמער פאר 18
יאהר), וואס נעהמט אויף זיך אויסבויען א שטוב און ריין-מאכען
אין פערלויף פון 4 יאהר 12 אקער ערד.

אין די אנדערע פראווינצען (ניי-ברויטשווייג, ניי-שאטלאנד,
פרינץ-עדוארד'ס אינזל) קען מען אויך בעקומען פון דער רעגיר-
ונג ערד אומזיסט אדער אויף גוטע בעדינגונגען.

די יודישע קאלאניעס.

אין קאנאדא געפינט זיך א קלוינע צאהל יודישע קאלאניס-
מען. עס זענען פארהאן 3 יודישע קאלאניעס, וואס ציווי פון זיי
זענען זעלבשטענדיג, דאס הויפט, זיי קומען אויס אהן זייטונגע
הילף. אלע דריי קאלאניעס ליעגען אין דער פראווינץ אסינובאָיא
(אין די צפון-מערב'דיגע טעריטאָריעס). די קאלאניע הירש
ליעגט 6 מייל פון דעם טייך מאַאו און 12 מייל פון דער גרעניץ
מיט די פעראייניגטע שטאטען. דער קלוימאט פון דער קאלאניע
איז א גוטער, די ערד זעהר גוט און פרוכטבאר, אויף די לאַנקעס
וואקסט גוטע גראַז. אין דער קאלאניע זענען פארהאן פועל ברו-
נעס, וואס גיבען א סך געשמאקע וואסער. דערהויפט ווייט מען
אין דער קאלאניע ווייץ. די קאלאניע עקזיסטירט ארום 12 יאָהר
און עס וואוינען אין איהר ננט מעהר ווי 80 נפשות. די קאלא-
ניע וואפעלא געפינט זיך אין דערוועלבער פראווינץ אסינובאָיא
בני דער גרויסער אייווענבאהן. די קאלאניע האָבען אין יאָהר
1894 געגרינדעט 20 פאמיליעס, וואס האָבען געהאט אייגענע
קאפיטאלען און האָבען זיך געקענט בעגעהן אהן זייטונגע הילף
איצט לעבען אין דער קאלאניע 36 פאמיליעס, די גרעסטע יודישע
קאלאניע איז קאפעל (Qu'Apelle), בני דער סטאנציע קאפעל.
זי איז געגרינדעט שפעטער פאר די אנדערע, אין די יאָהרען
1901—2. אין אנהויב זענען אהן געקומען 365 עמיגרענטען,
א העלפט פון זיי האט באלד פערלאָזען די קאלאניע, און איצט
געפונען זיך אין איהר 56 פאמיליעס (ארום 160 פערזאָן). די
קאלאניסטען בעקומען שטוצע און האלטען נאך גאנץ ווייט פון
ווערען זעלבשטענדיג.

לעבענעם מיטלען .

צולעצט ברוינגען מור איינגע ידעות וועגען לעבענעם מיטלען אין קאנאדא .

וואס ווייטער צו מערב-זייט , קאסט לעבענעם-מיטלען ארץ טייערער . די גרעסטע מקחים זענען אין בריטיש-קאלומביא , פיש קאסט זעהר ביליג אין קאנאדא , און איז אומעטום פארהאן א סך . מיי ווערט זעהר פיל געברויכט , מור ברוינגען די מקחים פון די נויטגסטע זאכען , אין סענטען (א סענט — 2 קאפ) :

אין בריטיש-קאלומביא	אין מורח און צענטר פון קאנאדא		
18—10 סענט	17—8 סענט	1 פונט	רונדש-פלייש
" 18—12	" 15—8	" "	קאלב-פלייש
" 24—18	" 16—12	" "	קעז
" 35—20	" 25—18	" "	פוטער
40—25 סענט	" "	" "	קאווע
" 10—5	" 6—4	" "	רייז
" 15—12	" 12—10	" "	וואורסט
" 7—5	" 6—3½	" "	צוקער
" 60	" 50—25	" "	מיי
" 8	" 6—4	" 2	ברויט
" 60—20	" 40—15	1 דונעלער	איינער
75—50 סענט		25 פונט	מעהל
" 20	" 8—5		מילך א טעפיל
	" 80—50		קארטאפעל א בושעל

(א ענגלישער פונט איז גלייך $1\frac{1}{8}$ רוישישע פונטען ; א בושעל — 1,4 טשעטייעריןק) .

די פרייזען פון דירות זענען די לעצטע יאהרען זעהר גע-
געשטונען . אין די שטעטט צאהלט מען פאר א הויז פון 4 ביז
6 צומערן : אין די מורח-פראווינצען 7—14 דאל , א חודש , אין
מאניטאבא און אין די צפון-מערב'דיגע טעריטאריעס 10—15 דאל ,

(אין ווינפּעג 15—25), אין ברויטש-קאלומביא 8—15 דאָל.
אין ניי-ברויטשווינג זענען דירות פועל מייערער, פאר ארבייטער
זענען פארהאן ווענג דירות. די וואס בעזעצן זיך אין ניי ערמער
קויפֿען זיך דאָס רוב א פארמיג הילצערנעס הויז, וואָס נעהמט
זיך פונאנדער, קען שטיקער-ווייז ארבייטערנע פיהרט ווערען און צו-
זאמענגעשטעלט ווערען אויפֿן נייעם ארט. עס זענען פארהאן
פאבריקען, וואָס בויען אויס אזוינע הויזער פון וועלכער מען וויל
גרויס. א קליין הויזל פון 2-3 צימערן קען מען האָבען פאר
א רובל 300.

אין די שטעדט קען מען זיך איינדינגען אויף קעסט און
דאָס קאסט: אין די מורח-פראַיוונצען 3—4 דאָל. אוואָך, אין
מאָנטאָבא 5½—3½ דאָל., אין די צפון-מערבֿ'דיגע מעריטא-
ריעס און אין ברויטש-קאלומביא פון 3½ ביז 6 דאָל. אוואָך.
א גאנצער אנצוג פאר אַנ־ארבייטער קאסט אין קאנאדא
8—10 דאָלאַר (אין קוועבעק און אין ברויטש-קאלומביא ביז 15
דאָלאַר), א פאַר הויזען 3—1½ דאָלאַר (אין קוועבעק און אין
ברויטש-קאלומביא ביז 4 דאָלאַר). שטיוועל קאסטען פון 1 ביז
2½ דאָלאַר, דעסגלייכען א הוט.

פון אלעס דעם, וואָס איז געזאָגט געוואָרען אין בוכעל, איז
שוין קלאַר, נאָר מיר חור'ן עס נאָך אַ מאָל איבער, אז פֿאַהרען
קען קאנאדא דארף נאָר דער, וואָס איז שטארק און וואָס קען און
ווייל ארבייטען. דער עמיגרענט דארף גרויס זיין א סך און שויער
צו האַרעווען, דערהויפּט די ערשטע פאַר יאָהר. באלד ווי ער
קומט צו פֿאַהרען, דארף ער קיין ארבייט נישט אויסקלויבען. ער
דארף אויסנוצען די ערשטע געלעגענהייט עפעס צו פֿערדינען,
וואָרום קיין ארבייט וואַלגערט זיך נישט אויף די גאסען. גרויסע
שכירות בעדייט נאָך נישט, אז עס זענען פארהאן ווענג ארבייטער:
ווען מען צאָהלט אַ סך, איז עס גיכער אַ סימן, אז דאָס לעבען
איז דאָרט טייער. מען דארף נישט פויל זיין נאָכפֿרעגען זיך ביי

גענומען מענשען, דערהויפט בײַ דײַ ספעציעלע אגענטען און אײַן
דײַ ספעציעלע אנשטאלטען, נאָר צוגלײַך דאָרף מען זײַך גוט
הײַמען בשעת׳ן וועג און אויף׳ן אָרט און זײַך גוט פערלאָוען אויף
עצות פון פרעמדע מענשען, וואָס מען ווײַסט זײַ גוט און מיט
קען זײַ גוט.

פרייז 3 קאפ'